

**ЗАСАДНИЧА РОЛЬ ІНТЕГРАТИВНОГО ПІДХОДУ У СТАНОВЛЕННІ
ПРОФЕСІЙНОЇ САМОІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ**

Стаття присвячена проблемі дослідження професійної самоідентичності майбутніх психологів та застосуванню інтегративного підходу до її вирішення. Доведено продуктивність використання для аналізу та формування самоідентичності моделі структури логічних рівнів, що дає змогу цілісно та вичерпно описати принципово різні контексти, в яких відбувається становлення самоідентичності. Запропонований підхід до формування професійної самоідентичності студентів-психологів являє собою природний процес інтеграції структури суб'єктивного досвіду студентів, де кожен наступний рівень – є узагальненням попереднього.

Ключові слова: самоідентичність, методологія вивчення самоідентичності, інтеграція, інтегративний підхід, суб'єктивний досвід, структура суб'єктивного досвіду, структура логічних рівнів.

Статья посвящена проблеме исследования профессиональной самоидентичности будущих психологов и применению интегративного подхода к ее решению. Доказано продуктивность использования для анализа и формирования самоидентичности модель структуры логических уровней, что позволяет целостно описать принципиально различные контексты, в которых происходит становление самоидентичности. Предложенный подход к формированию профессиональной самоидентичности студентов-психологов представляет собой естественный процесс интеграции структуры субъективного опыта студентов, где каждый следующий уровень - является обобщением предыдущего.

Ключевые слова: самоидентичность, методология изучения самоидентичности, интеграция, интегративный подход, субъективный опыт, структура субъективного опыта, структура логических уровней.

Переживання властивої сучасності кризи цінностей, що відбувається як у глобальному, так і в особистісному масштабі, спонукає науку до все глибших концептуальних пошуків у сфері «буття собою» сучасної людини. Кожна наукова область намагається відповісти на цей виклик сьогодення по-своєму. Психологія за таких умов стоїть перед складним завданням забезпечити для людини якомога більше шляхів до свідомого віднаходження себе, своїх адекватних ролей у перенасиченому інформаційному просторі, розмаїтті можливостей самовираження та шляхів самореалізації.

Також зазначимо, що сучасність вимагає нового рівня професійної підготовки взагалі, де психологічна компетенція являється суттєвою, адже інформаційно-технологічні та комунікативно-організаційні вимоги до людської діяльності значно виросли у сучасному світі. Відповідно, наразі підвищується соціальний запит на професії підтримуючого характеру. Саме такою є професія психолога. Питання формування самоідентичності майбутніх психологів та самоідентифікації як процесу формування самоідентичності через переживання, специфічне прийняття та/або відкидання серії соціальних ролей, продовжує бути актуальною сьогодні з багатьох причин. Той, хто підтримує людей у складний момент їх життя, супроводжує в процесі розвитку,

допомагає професійно вирішувати конфлікти – має бути адекватно підготовлений та впевнений у своїх компетенціях. Разом з тим, теорія та практика підготовки фахівців підтримуючих професій вимагає значного вдосконалення.

Зазначене вказує на необхідність застосування інтегративного підходу до вивчення професійної самоідентичності. Серед суттєвих проблем у темі самоідентичності є питання про її функціональну структуру. Крім питання генези, розвитку, рушійних сил та критичних точок у формування ідентичності, важливо розуміти – як саме функціонує самоідентичність, як пов'язані між собою частини її структури та яке навантаження несе кожна з них. Отже, **метою статті** є висвітлення основних рівнів становлення професійної самоідентичності майбутніх психологів на основі інтегративного підходу.

Психологами і філософами ХХ століття здійснена ціла низка досліджень самосвідомості та ідентичності (М.Боришевський, Ю.Бромлей, П.Гнатенко, Е.Еріксон, І.Кон, М. Мід, Ж. Піаже, В.Соловйов, Т. Шибутані, Л.Шнейдер, та ін.). Серед запропонованих багатьма вітчизняними та закордонними дослідниками концепцій ми звернули увагу на підхід Грегорі Бейтсона, що стосується розрізнення рівнів контексту у структурі суб'єктивного досвіду людини. Даний підхід

здобув розвиток і застосування у роботах Роберта Ділтса і відомий зараз як модель «Логічних Рівнів»: оточення, поведінка/стани, здібності/навички, цінності/переконання, ідентичність, місія.

Видатний англо-американський філософ, системний теоретик, антрополог, етолог Грегорі Бейтсон (1904-1980) присвятив значну частину своїх робіт темі розрізнення рівнів узагальнення, на яких відбувається комунікація між людьми як елементами системи. За основу його роздумів було взято зокрема Теорію логічних типів Бертрана Рассела та Альфреда Уайтхеда про ієрархічність висловлювань в логіці, згідно якій кожна логічна функція може мати у якості своїх аргументів тільки ті елементи, які передують їй в ієрархії, тобто оперувати на певному рівні узагальнення можна лише поняттями нижчого рівня узагальнення.

Бейтсон застосував даний підхід до теорії гри та комунікації, дослідження різних видів навчання та психопатології. Так було створено концепцію «подвійного послання» («double bind»), що відкрила шляхи до розуміння природи патологічної комунікації, кібернетичної теорії шизофренії та алкоголізму, а також розуміння ролі системних процесів у формуванні психічних паттернів. Бейтсон вказує: «Людська вербальна комунікація може відбуватися і завжди відбувається на багатьох контрастуючих рівнях абстракції» [1]. Йдеться про те, що розрізнення рівнів узагальнення на якому ведеться комунікація принципово важливе для адекватного розуміння та порозуміння у людському спілкуванні, а неможливість розрізнення цих рівнів – призводить до непорозуміння, зовнішнього або внутрішнього конфлікту, а подекуди – до генерації патологічних психічних станів, таких як шизофренія.

Шизогенною може бути комунікативна система, учасники якої, свідомо або несвідомо, використовують у спілкуванні так звані «подвійні послання». Людина, говорячи дещо, не зовсім має на увазі саме те, що говорить, а його партнер по комунікації опиняється у пастці, в ситуації, коли ризикує в обох випадках розуміння – як «правильному», так і «хибному». Живе спілкування не може бути повністю позбавлене конфліктних впливів та взаємодій. Тому особливій ролі тут набуває можливість «метакомунікації», здатність обговорювати саме спілкування, правдиві наміри та суть послань, робити висновки на

більш високому рівні узагальнень, з якого ситуація стосункової сутички може виглядати інакше. У людській комунікації величезну роль відіграє інтерпретація сказаного, можливість реінтерпретації ситуацій, як для себе самого, так і для співрозмовників.

Очевидно, саме здатність продуктивної інтерпретації та реінтерпретації – є тією навичкою, за допомогою якої психолог допомагає пацієнтові змінити ставлення до вихідної проблеми. Тобто, вміння розрізняти контексти, в яких існують проблеми, та рівні, де може знаходитись вирішення – є однією з головних компетенцій майбутнього психолога, котру він має майстерно використовувати як в роботі з особистим психічним досвідом, так і в професійній діяльності. Як зазначає Бейтсон, для більшості пацієнтів важливою є можливість у стосунках із терапевтом розділити сплутані в попередніх життєвих ситуаціях логічні рівні, вийти за межі створеної патогенною комунікацією пастки, зрозуміти власну роль як у вихідній ситуації, так і в теперішньому та майбутньому.

Звернімо увагу на значущість підходів Бейтсона для теми самоідентичності та самоідентифікації. Сам процес самоідентифікації очевидно відбувається на різних логічних рівнях, серед яких безпосередньо рольовий, власне ідентифікаційний рівень – є далеко не першим. Звернімося до моделі Логічних рівнів Роберта Ділтса як адекватного інструменту опису структури суб'єктивного досвіду людини. Розробляючи підходи Бейтсона, він виокремив, детально описав та застосував у практиці поведінкової психології, напрямок нейролінгвістичне програмування, шість принципово різних рівнів, котрі зараз продуктивно застосовуються у різноманітних контекстах – від терапевтичної практики – до стратегій бізнесу.

Р. Ділтс пише: «З психологічної точки зору можна говорити про п'ять основних рівнів:

1. Базовим рівнем являється наше зовнішнє оточення, наші зовнішні стримуючі фактори.

2. Ми взаємодіємо із зовнішнім оточенням за допомогою нашої поведінки.

3. Наша поведінка направляє нашу моделю світу та нашими стратегіями, котрі визначають наші здібності

4. Ці здібності організовані за допомогою систем переконань.

5. Самі переконання організовані через ідентичність (identity)» [2].

Далі автор вводить ще один, вищий рівень – духовний, або рівень «Трансмісії», що надалі став називатися просто «Місія». Загалом використовуються усі шість рівнів, останній з яких відповідає на питання «вищого призначення» для особистості та надає принципово нової перспективи попереднім рівням узагальнення.

Кожен рівень – являє собою множину однорідних для психіки об'єктів.

- Так рівень оточення містить предмети, місця, людей – як об'єкти у просторі і часі навколо кожного із нас.

- Рівень поведінки та станів – є наступним за масштабом узагальнення, оскільки саме за допомогою дій предмети оточення стають нам доступними у нашому суб'єктивному досвіді.

- На рівні здібностей – узагальнюються дії, окремі елементи поведінки стають систематичними. Формуючи здатність «робити щось», ми називаємо це навичкою і можемо користуватися нею свідомо, як стратегією.

- Рівень переконань тісно пов'язаний із цінностями, які є основою для їх формулювання – і тут наші здібності узагальнюються як інструменти та засоби прояву того, що для нас важливе та значуще.

- На наступному рівні ідентичності навколо певних ролей узагальнюються сукупності наших цінностей та переконань. Цей рівень характерний тим, що ми усвідомлюємо себе як певну цілісність, котра може постати у вигляді визначеного завершеного образу і звучить як «Я – чоловік/жінка» або «Я – актор/вчителька». Кожен з поданих образів може бути деталізований на нижчому логічному рівні через серію переконань «Мене як професіонала», тобто ідентичності є фокусом-референтом у формуванні переконань.

- Рівень місії – узагальнює ідентичності, відповідаючи на складні питання «Заради чого більшого?», «Заради чого Я маю відігравати усі численні мої ролі, перебувати в усіх можливих моїх ідентичностях?». Спонтанна відповідь на такі питання може допомогти у створенні актуального формулювання «сенсу життя» і володіє суттєвим інтегративним потенціалом для самоідентичності людини.

З попереднього опису зрозуміло, що ієрархічність Логічних рівнів полягає в тому, що кожен наступний рівень володіє більшим

масштабом значущості, ніж попередній. Зміни, що відбуваються на вищих рівнях ієрархії – завжди призводять до змін на нижчих рівнях, а навпаки – не вірно. Наприклад, суттєві зміни переконань – більш імовірно призведуть до мотиваційних та стратегічних змін на рівні навичок, поведінки та оточення, ніж зміна оточення – вплине на нашу поведінку, навички чи переконання. Наприклад, переконання «Я здібний студент-психолог» може призвести до більшої мотивації у набутті навички «уважного спостереження за невербальними проявами клієнта». Остання, в свою чергу – до поведінки «сидіти, спостерігати та слухати, мовчати, запитувати, фіксувати, робити висновки». Така поведінка – надасть можливість детально та точно утримати у фокусі уваги елементи оточення: мимічні прояви клієнта, його жести, позу, зміну пози чи миміки, дихання, особливості мовлення тощо. Навпаки ж – навряд чи більш активна миміка клієнта сама по собі призведе до такої поведінки психолога, як «мовчати, слухати, робити висновки», а «мовчазне слухання» – до навички «уважного спостереження», а сама по собі навичка – до переконання в тому, що «Я – успішний студент-психолог». Очевидно, що для зворотнього напрямку – від нижніх рівнів до вищих за логічним рівнем – бракує зв'язуючого елемента. Цей елемент увесь час відсувається далі – у верхні рівні Логічної піраміди.

Визначимо можливість, що їх надає модель Логічних рівнів для дослідження теми самоідентичності майбутніх психологів.

Особливість проблематики становлення ідентичності професійних психологів полягає в унікальності даної професійної ролі. Кожна професія вимагає певної психологічної та фахової підготовки, психічної та інструментальної готовності, ціннісної та комунікативної позиції, усвідомлення власної ролі. Але більшість професій не вимагають настільки глибокого занурення в особистий світ себе самого та інших людей, їх глибинних переживань та інтимного прийняття рішень, як цього вимагає професія психолога. Більшість дослідників наголошують на тому, що у професії психолога, а відповідно в процесі становлення майбутнього психолога, велику роль відіграє його особистість. Зокрема, Л.Б.Шнайдер наголошує на особистісно-позиційному підході: «особистість психолога – невід'ємна частина професійної діяльності. У зв'язку з цим актуалізується вивчення особистості психолога як суб'єкта

професійної діяльності та як самореферентної системи» [5]- пише вона.

Зазначимо, що методологія опису ідентичності професійного психолога за допомогою структури Логічних рівнів має серію переваг. Це, перш за все – вичерпність опису психологічних явищ як внутрішнього, так і зовнішнього характеру, впорядкованість описуваних явищ за рівнями узагальнення, можливість спостерігати мовні паттерни прояву того чи іншого Логічного рівня, що розширює можливості аналізу та точних дефініцій, ієрархічність структури, що автоматично вказує на точки впливу та взаємозалежності між частинами структури, можливість віднаходити «білі плями» у структурі ідентичності та створювати питання чи проблемні ситуації для їх «заповнення».

Для максимально ефективного використання потенціалу пропонованої моделі в темі професійної ідентичності майбутніх психологів варто використати інтегративний підхід як сучасний та актуальний. Проблема інтеграції окремих явищ і процесів у педагогіці та психології сьогодні ґрунтовно досліджується. Серед них особливе місце займає інтеграція технічних і гуманітарних знань, наукових понять і художніх образів, вузькопрофесійних і духовних, загальнолюдських цінностей. Низку досліджень із цієї проблеми представляють наукові розробки Г. Альтова, В. Вайскопфа, О. Карпова, О. Полат, Г.Тарасенкова, , Ю. Фокіна, М. Чапаєва ін. Водночас, бракує концептуальних досліджень з приводу інтегративності і виразної методології застосування поняття інтеграції та процедур інтегративного підходу в психології та педагогіці. Стосовно використання термінів «інтегративність», «інтегративний підхід», «інтеграція» – зазначимо, що вони наразі використовуються в психолого-педагогічній літературі, на наш погляд, надто вільно. Частіше за все дані терміни виступають наукоморфними синонімами слів «поєднання», «єдність», «комбінація» явищ та процесів, які відбуваються в одному контексті. Таке застосування змістовного терміну розмиває суть поняття та відволікає увагу від питань структури та функцій інтегрованого цілого та його частин.

За нашими спостереженнями, існують принаймні три розуміння поняття «інтеграція» в контексті підготовки професійних психологів.

- Це, перш за все – це інтеграція особистісна – в усьому розмаїтті потреб, намірів та бажань студента, його цілей та цінностей, із власним розумінням життя, перспективами розвитку та творчими зазіханнями, особистою історією та уявленнями про майбутнє.

- Наступний рівень інтеграції – це студентський колектив та увесь комплекс ВУЗівського впливу, об'єднаний за навчально-професійним принципом. Передбачається, що спільною ціллю, всіх учасників даного рівня є професійна підготовка майбутніх психологів, досягнення ними певного соціального результату – можливості та бажання відігравати роль спеціаліста психологічного профілю.

- Третій рівень – соціальної інтеграції – це інтеграція молодого спеціаліста у соціальному середовищі з його правилами взаємодії та особливостями професійного розподілу, статусами спеціалістів, стандартами оплати праці, традиціями та звичками використання психологічних послуг, можливостями та обмеженнями для молодих працівників тощо.

Зрозуміло, що становлення професійної самоідентичності молодого психолога відбувається в усіх трьох контекстах.

Гіпотеза нашого дослідження полягала в тому, що застосування структури Логічних рівнів до складної системи, що описана вище – приведе нас до більш повного бачення та зв'язного розуміння такого явища як підготовка майбутніх психологів у ВУЗі та формування їхньої професійної самоідентичності. Пропонуємо структурне дослідження другого з вище описаних контекстів, контексту «ВУЗівський вплив», що описує інтегративні процеси становлення самоідентичності студента-психолога – за структурою Логічних рівнів.

Процес формування самоідентичності студента-психолога як професіонала у ВУЗі можна умовно розділити на шість рівнів, кожен з яких вимагає окремої уваги та особливого структурування. Якщо сприймати ці рівні як контексти підтримуючого середовища, а не змішувати і не зводити один до одного – отримаємо більш або менш ясну картину форматів впливу для формування самоідентичності студента-психолога. Ці рівні – локуси уваги для організації навчального та розвиваючого процесу.

Так рівень оточення у ВУЗі – це певні «хронотопи» [3] – місця у просторі і часі, а

також люди, що сприймаються як елементи оточення.

Тут ми виходимо на рівень поведінки у ВУЗі, оскільки керувати оточенням і організувати фізичний простір навколо себе – можливо лише за допомогою дій. Дії майбутнього спеціаліста по організації себе самого, простору навколо себе та клієнта – від вибору місця та призначення зустрічі, від пропозиції допомоги – до проведення вправ – існує безліч дрібних кроків, котрі не є звичними для студента під час навчання, але мають стати його побутовими діями як професіонала. Тож в процесі навчання ми маємо опікуватись тим, щоб студенти мали можливість повторювати прості поведінкові елементи, які стосуються їхньої майбутньої професії в її повному циклі та обсязі можливих дій. Саме конкретні поведінкові паттерни, звичні та автоматичні дії, а особливо – необхідність їх змінювати – призводить безпосередньо до зміни стану самого психолога та його клієнта. Отже, стан та поведінка, їх повсякчасна кореляція, усвідомлення взаємозв'язків та можливості змін – становлять суттєвий рівень, що має бути забезпечений в навчальному процесі в ВУЗі. Необхідність напрацювання «професійних паттернів» відбувається під час практичних та термінових занять, безпосереднього процесу отримання та самостійного надання психологічної допомоги, співбесід з викладачами та досвідченими психологами, обговорень у студентських групах тощо.

На основі поведінки можливе просте та природне засвоєння основних дій та функцій психолога, але стійка навичка формується в процесі самоаналізу власних дій, у процесі саморефлексії, що дає можливість засвоїти певний вид діяльності та вміти повторити його в нових обставинах. Це рівень, де «спонтанно вдалий» хід під час терапевтичної сесії, влучне запитання, що допомогло клієнтові або особливо яскрава метафора – не є чимось випадковим. Адже для професіонала важливо вміти ставити запитання на різні важливі для клієнта теми, знати або відчувати – який саме метод допомоги обирати, володіти метафорами, які допомагають створити порозуміння тощо. Цей рівень роботи зі студентами у ВУЗі вимагає особливої уваги та систематичності: культура зворотнього зв'язку з викладачами та між студентами, використання групового аналізу результатів практичної роботи, система супервізій, практика взаємодопомоги з наступним аналізом

результатів, стимуляція самоаналізу студентської практики, створення умов для повсякчасного застосування скоректованої навички. Цей рівень дає можливість усвідомити основні стратегії власної практичної діяльності та керувати ними, тобто – самостійно формувати свою професійну компетенцію.

Наступний рівень – цінностей і переконань – вимагає усвідомлення усієї складної множини сенсів власної професійної діяльності. Тут необхідною є тематична проблематизація, що вимагатиме від студента самостійної переоцінки тих чи інших теоретичних положень особистої уваги до концептуальних, етичних та ціннісних елементів психологічної теорії та практики. На цьому рівні студентові необхідно відповісти на досить складні питання «Що є важливим для мене як психолога?», «Які напрямки психології відповідають моєму особистому баченню та які їхні засоби є оптимальними у моєму виконанні?». Це важливі питання для обговорень та семінарів, дискусійних клубів та письмових робіт, виступів на конференціях та формування студентських гуртків, для участі в соціальних молодіжних проєктах.

Власне рівень ідентичності – поєднує у собі – усе розмаїття ролей, котрі вдається пережити студенту-психологу під час навчання. Цілий спектр ідентичностей вимагає узагальнення у професійному образі. Від ролі «слухняного» або «неуважного» студента, котрим є першокурсник, через усі можливі перипетії становлення «вільного» або «вічного» студента, – до визнання себе самого та оточенням «вправним майстром» або «спритним пристосованцем».

Кожна з цих ролей – унікальна як у особистому, так і в груповому сприйнятті. Ролі внутрішні та зовнішні створюють щільне перехрестя, в якому особистість визначається – вчиться спиратися на себе та оточуючих. Саме тут особистісно-позиційний підхід має особливе значення. Переосмислення ролей є одним із найдраматичніших процесів у психіці студента. Кожна роль акумулює в собі визначений набір цінностей та переконань, застосованих в тому чи іншому контексті. Цінності та переконання, в свою чергу – визначають набір навичок та здатностей особистості, котрі необхідні для їх реалізації та формуються в процесі їхнього осмислення та втілення. Навички – узагальнюють поведінкові паттерни, тобто дії та стани не є

окремішніми спорадичними елементами, а – об'єднуються навколо певного вміння «щось робити». І, нарешті, – поведінка – управляє елементами оточення – предметним середовищем, просторово-часовими ситуаціями, в котрих безпосередньо набуваємо досвід.

Звертаючись до останнього рівня – Місії, одержуємо відповіді на питання «Заради чого більшого студент згодний проживати усі власні ролі, переживати велику кількість ідентичностей та одержувати досвід із ними пов'язаний?» Сама постановка таких питань – виводить мислення на ще більший масштаб узагальнення, але спирається при цьому – на особистий досвід студента. При цьому суб'єктивно значущі ролі – утворюють більш або менш гармонійний комплекс, спрямований в решті решт на реалізацію особистої місії молодого спеціаліста як представника власної професії.

Проведений теоретичний аналіз показав, що сьогодні не існує спільної думки на сутність процесу становлення професійної самоідентичності. На основі узагальнення наукових підходів, можна зробити висновок

про засадничу роль процесів інтеграції (з урахуванням структури суб'єктивного досвіду!) для формування професійної самоідентичності майбутніх психологів. Йдеться не просто про спонтанні інтегративні процеси, котрі відбуваються або мали б відбуватися «самі собою» при «певних створених умовах», а про усвідомлений процес «стягування контекстів» від оточення – до особистої Місії, що стосуються визначеної студентом цілі, наприклад – набуття навичок, позиціонування себе на ринку, кар'єрного зростання. Саме рівень місії надає усім попереднім пошукам над особистісного спрямування – і є ключовим фактором інтеграції у структурі Логічних рівнів.

Оскільки природний інтегративний процес відбувається у відповідності зі структурою суб'єктивного досвіду людини – за визначеними логічними рівнями – то і процес цілеспрямованого розвитку у ВУЗі, політику впливу та формування самоідентичності майбутніх психологів варто вибудовувати з врахуванням даної структури.

Література

1. Бейтсон Грегори Шаги в направлении экологии раз ума: избранные статьи по психиатрии. / Г.Бейтсон; Пер. с англ./ Предисл. Д.Я.Федотова. Изд.2-е, испр. – М.: КомКнига, 2005. – 248с.
2. Дилтс Р. Изменение убеждений с помощью НЛП / Пер.с англ. В.П.Чурсина. – М.: Независимая фирма «Класс», 2000. – 192с. – (Библиотека психологии и психотерапии)
3. Ляудис В. Я. Методика преподавания психологии / В.Я. Ляудис, М.: Изд-во УРАО, - 128 с.
4. Савицька О.В. Професійна ідентичність та життєві стратегії студентів-психологів // Проблеми сучасної психології. 2012. Випуск 17. – с.469 – 477.
5. Шнейдер Л.Б. Профессиональная идентичность: структура, генезис и условия становления: автореф. на соискание уч. степени докт. психол. наук: спец. 19.00.13 «психология развития, акмеология» / Л.Б.Шнейдер – Москва, 2004. – 42с.

Bubryak T.Y., senior lecturer in psychology

FUNDAMENTAL ROLE OF THE INTEGRATED APPROACH IN THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL SELF-IDENTIFICATION OF FUTURE PSYCHOLOGISTS

The article is devoted to the study of professional self-identity and future psychologists use integrative approach to solve it. The approach to study the problem of distinguishing levels of context in the structure of subjective experience of the person proposed by Gregory Bateson. Presented an overview of the structure of logic levels Robert Dilts. Proved performance use to analyze and model the structure formation of self-identity logic levels, allowing holistically and comprehensively describe fundamentally different contexts in which there is formation of self-identity. The proposed approach to professional psychology students self-identity is a natural integration patterns of subjective experience of students, where each next level - a generalization of the previous one. A comparison of the results of the theoretical studies scholars are in this issue.

Keywords: self-identity, the methodology of the study of self-identity, integration, integrative approach, subjective experience, the structure of subjective experience, the structure of logic levels.